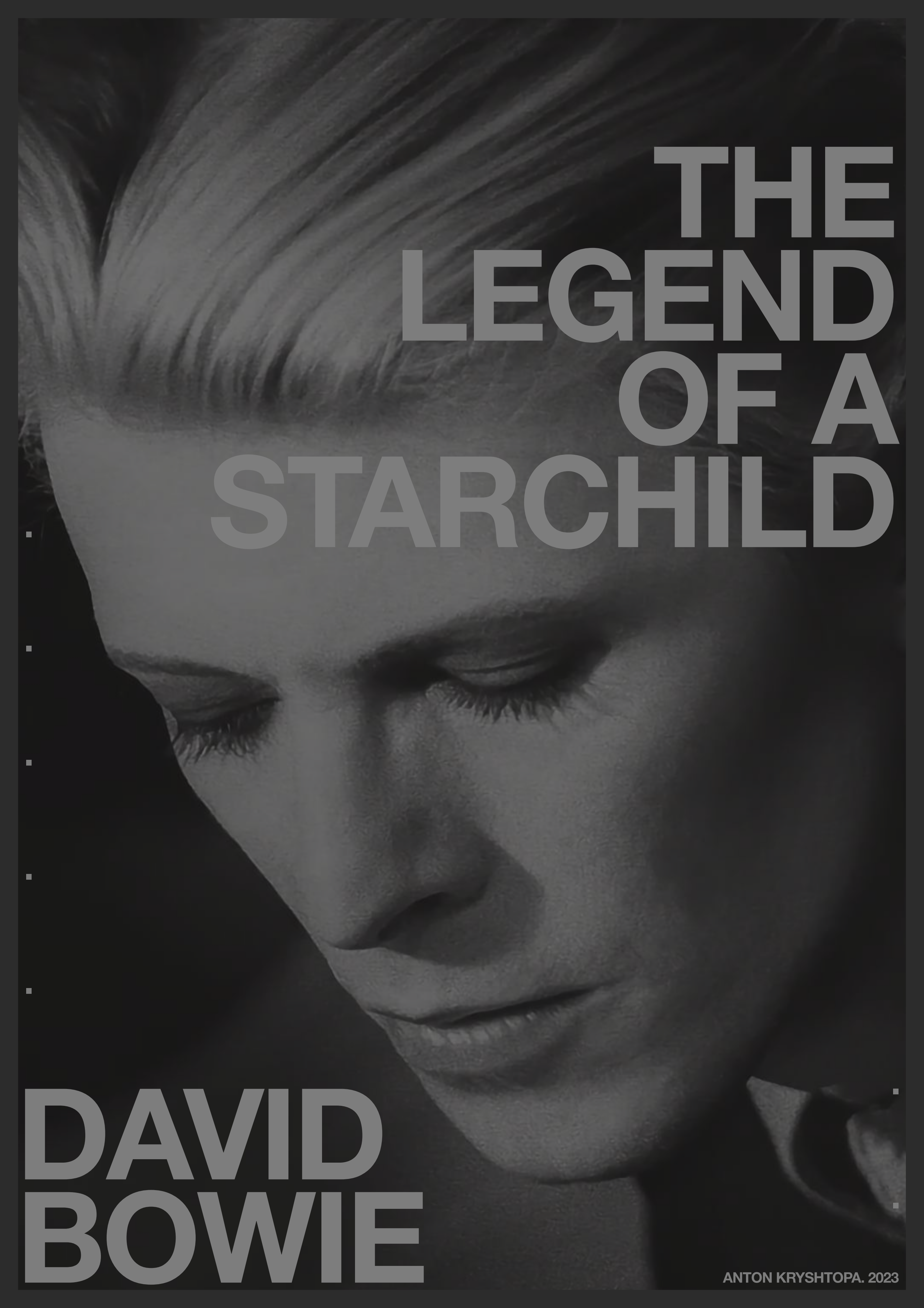

THE LEGEND OF A STARCHILD

DAVID
BOWIE

ANTON KRYSHTOPA. 2023

Передмова	02
1947 – 1969: Дитина нової епохи	03
1969 – 1973: Прибулець підкорює людство	07
1974 – 1979: Темрява, страх, Берлін	10
1980 – 2004: Джентльмен на MTV	16
2013 – 2016: Між минулим і вічністю	19
Післямова	21

«Я не знаю, де він знаходив у собі сили. Це неймовірно... Нам ніколи не здавалося, що він був хворим. Він просто приходив і співав до нестями».

Це слова Тіма Лефевра — музиканта, який був сесійним бас-гітаристом на останньому студійному альбомі Девіда Бові під назвою Blackstar. Записували його в Нью-Йорку у 2015 році в повній таємниці від публіки, проте це був не єдиний секрет, який Девід ніс із собою протягом усієї роботи з платівкою: рак печінки продовжував прогресувати, а за півтора року безуспішного лікування музикант переніс шість інфарктів.

Окремими синглами виходять пісні Blackstar (у треклисті альбому позначається просто — ★), а також Lazarus, відеокліп до якої був опублікований 7-го січня 2016 року. У ньому Девід, лежачи на лікарняному ліжку та простягаючи руки кудись угору, фактично прощається з усіма своїми шанувальниками:

Look up here, I'm in heaven.

Наступного дня, на 69-ий день народження Бові, альбом Blackstar виходить у реліз, а 10-го січня на офіційній сторінці музиканта з'являється короткий допис: «Сьогодні помер Девід Бові — мирно, в оточенні своєї сім'ї, після відважної 18-місячної боротьби з раком».

Хвиля уваги до творчості Девіда була шаленою: альбом був на першому місці чартів ряду країн і через три роки отримав три нагороди Греммі. І це не випадок, коли робота отримала визнання внаслідок смерті її автора: Blackstar — один із найбільш містичних і атмосферних альбомів Девіда, що записаний на стику безлічі жанрів (рок, джаз, електроніка та навіть хіп-хоп), а також, напевно, найвідвертіша робота в усій дискографії музиканта. Власну смертність і неминучість свого близького кінця Бові перетворив у глибокий екзистенційний твір, що став найважливішим у його доробку на рівні із шедеврами 70-их років.

Тоні Вісконті, продюсер альбому й один із найближчих друзів Девіда, розповідав, що той бачив у своїй роботі власну лебедину пісню й останній подарунок для фанатів, проте насправді був готовий і далі писати музику: у планах був іще один альбом. Фінальна пісня I Can't Give Everything Away у своїй назві й головному рядку про це й говорить — про жаль від того, що сказати було насправді ще багато чого. Девід до останніх днів горів творчістю, і, зрозумівши, що перемогти смерть неможливо, він перетворив її у власну музу.

Масштаб фігури цього музиканта, актора, продюсера, композитора, художника й просто рок-зірки настільки величезний, що ще за його життя буквально збиралися наукові конференції (як, наприклад, у 2012 році в Лімерикському університеті в Ірландії), на яких фахівці конкретно з його творчості

досліджували її вплив на світову культуру. Десятки сценічних образів ставали референсами вже не для одного покоління артистів, а його музика виводила старі жанри на новий рівень і створювала нові.

Тут не буде і десяти відсотків фактів і подій із його життя: дослідники пишуть цілі книги та знімають повнометражні фільми, щоби лише наблизитися до повного розуміння його особистості. Цей портрет — спроба дати відповідь на запитання: як у постійній зміні образів, іміджу та творчості Девід Бові став не просто яскравим і талановитим, хоч і більшою мірою епатажним експериментатором (яких було дуже багато), а одним із найвидатніших музикантів в історії людства.

1947 – 1969

Дитина нової епохи

Післявоєнний Лондон був далеко не найкращим місцем для зростання, проте ці роки Девід Роберт Джонс згадує з теплом: «У мене було дуже щасливе дитинство, справді нічого поганого. Мені було самотньо, проте по-іншому мені й не хотілося, і я ніколи не голодував». Він був відкритим до світу, який тільки отямлювався від усього пережитого шоку, і провідником для нього був один із найважливіших людей у його житті — батько Гейвуд.

Друзі Девіда згадували його батька як дуже приємну й відкриту людину. Свого сина він водив на всі концерти й події, купував йому рідкісні платівки з американською музикою та став для нього першим учителем, який навчав його просувати й продавати себе (як писала авторка біографії Бові Венді Лей, «практикувати мистецтво бути приємним хлопцем»). Багато в чому це відбувалося на протигагу матері Маргарет — холодної та відчуженої від оточення жінки, яку Девід не любив і про яку говорив дуже мало та дуже рідко.

Ще однією особливою фігурою для Девіда став його старший зведений брат Террі. Поки батько вчив його бути відкритим для оточення та світу, Террі здійснив найбільший вплив на його внутрішнє самосприйняття. Він познайомив свого брата з джазом, літературою та спіритуальними практиками, насамперед буддизмом. Пізніше Девід розповідав, що під цим впливом він навіть пішов у лондонський Тибет-Хаус і навчався там протягом кількох місяців із конкретним наміром стати монахом, проте місцевий лама відмовив його: «Твій шлях — це музика».

Особливістю сім'ї, яка справила на Девіда велике враження, була шизофренія і епілепсія Террі та інші психічні розлади ще кількох родичів за маминою лінією.

У майбутньому ця тема буде важливою у творчості Бові, оскільки за нею стояв і страх: він боявся пережити все те, що пережив його брат, життя якого закінчилося важко і трагічно.

У шкільні роки Девід був наділений усіма атрибутами талановитої та гіперактивної дитини: обдарований, цілеспрямований, проте повністю неконтрольований. У гуртках із музики та хореографії вчителі відзначали його недитячі артистизм, координацію та вміння імпровізувати. Окрім природних здібностей, вплив на майбутнього шоумена здійснив його перший кумир — Елвіс Преслі.

«В Елвіса була хореографія, свій абсолютно оригінальний і абсолютно наївний погляд на світ... Хто не хотів копіювати Елвіса? Елвіс мав усе. Не тільки цікаву музику, а повністю все». Якщо замінити в цій цитаті ім'я на «Девід», то ніякого дисонансу навіть не виникне.

Перші серйозні спроби писати музику почались у 15 років — через рік він покинув школу з чітким наміром стати зіркою. Власне першою «зірковою» подією Девіда стала його бійка з близьким другом Джорджем Андервудом за прихильність дівчини, у яку вони були обидва закохані. Внаслідок бійки він сильно пошкодив око, яке змінило свій колір із блакитного на темно-зелений. Гетерохромія Бові стала особливою деталлю його зовнішності, що надавала додаткової космічності його майбутнім образам. А Джордж залишився дуже хорошим другом Девіда та допомагав йому в художньому оформленні перших платівок.

Девід розчарувався у своїх друзях, разом із якими грав у кількох колективах, оскільки ті несерйозно ставилися до музики, знаходячи в ній просто хобі. Після багатьох невдалих записів він вирішує розпочати сольну кар'єру: 14-го січня 1966 року народжується Девід Бові. Саме в цей день його псевдонім був уперше використаний під синглом, який так само не був оцінений публікою, як і попередні роботи.

Дебютний альбом 1967 року під назвою David Bowie ретроспективно не схожий ні на що з усієї дискографії Девіда, і комерційно він був черговою невдачею 20-річного музиканта. Суміш психоделічної та барокової поп-музики критики м'яко кажучи характеризували «химерною», проте ця платівка зробила одну дуже важливу справу — потрапила до рук людини, яка буде причетною ледь не до половини всього музичного доробку Девіда.

«Мій бос, Девід Платц, сказав мені, що я люблю працювати з дивними артистами... він зробив величезний акцент на цьому слові — “дивними”» — так згадує про день знайомства з Девідом Бові та його творчістю Тоні Вісконті, який у той час був продюсером на незалежному лейблі. Вони одразу стали

близькими друзями, а згодом — продуктивними творчими партнерами.

1969 року виходить новий альбом із такою ж назвою — David Bowie. Версію, що видавалася в Америці, вирішили назвати Man of Words/Man of Music, проте пізніше альбом був повністю перевиданий вже як Space Oddity, і саме ця назва стане канонічною. Тепер у платівці переважали фолк- і психоделічний рок, і попри те, що комерційно це знову був невдалий проєкт, саме в ньому починають проявлятися ті самі космічні мотиви, притаманні найуспішнішому періоду в кар'єрі Девіда Бові.

«Хоч мені й було непросто в 60-их, коли я ще не мав жодного успіху й не записав жодної хітової роботи, я хотів постійно змінюватись і робити різні речі. У ті дні я намагався віднайти свій голос... Я хотів виражати себе, а як виразитись інакше, якщо ти щоразу робиш одне й те ж? У той час кожен намагався робити щось своє та просто вдавався в самоповторювання, стаючи таким, як усі. А я не хотів бути таким, як усі»

1969 – 1973

Прибулець підкорює людство

Окрім релізу нового альбому, у 1969 році в житті Бові відбуваються дві події, які визначають його наступні 10 років.

У квітні Девід знайомиться з Анджелою Барнетт. Молода, проте талановита PR-спеціалістка, яка тоді працювала на Mercury Records, одразу побачила його потенціал і була в захваті від нього, хоч і знала, що він зраджував свою тодішню дівчину Герміону Фартінгейл і в питаннях кохання був дуже жорстоким: «Я одразу подумала, що між нами має бути лише бізнес, інакше нічого не буде. Але він завоював моє серце. Я не знаю, що робило його таким привабливим. Він просто був таким».

З того часу Анджела фактично стає його менеджером. Усі організаційні питання вона бере на себе, бо в повсякденному житті Девід був безпорадним, не кажучи вже про укладання договорів із лейблами.

«Йому потрібна була допомога, потрібен був маркетолог, промоутер. Це те, що одразу стало очевидним для мене».

Існують різні думки щодо стосунків, які були між ними. Анджела стверджувала, що вони любили одне одного, проте з усіх її слів виникає враження, що насправді вона із самого початку була зосереджена суто на його творчості та створенні сприятливих для нього умов, бо бачила в цьому шлях до власної реалізації. А для Девіда вона була зручною, тому що дозволяла робити йому що завгодно й погодилася на відкриті стосунки.

Сексуальність Девіда Бові була окремим розділом його міфології, оскільки він сам провокував розмови про це. Він то відкрито називав себе бісексуалом, то відхрещувався від цих слів, то знову заперечував сам собі, аргументуючи тим, що в Америці до цієї теми ставилися більш агресивно, ніж у Європі, тому там йому слід бути обережним у висловлюваннях. Навмисне чи ні, проте ця тема довгий час була дуже ретельно обговорюваною. Анджела стверджувала, що він був бісексуальним, а секс був його залежністю та зброєю, за допомогою якої він маніпулював тими, хто були зачаровані ним.

Другою подією стала смерть батька наприкінці літа. Тогочасне оточення Девіда з боєм згадує, наскільки це його розбило — він втратив учителя та друга, який щиро переживав за успіхи свого сина й підтримував його в кожному рішенні. У цей момент своє плече йому підставила Анджела, пообіцявши, що ніколи його не покине. Наступного року вони одружились, а ще через рік у них народився син Данкан Зові.

У творчості Девід продовжує пошуки власної ідентичності. Альбом *The Man Who Sold the World* (1970) надихається популярним у той час хеві-металом і є відчутно важчим за попередні роботи, а контroversійні теми (серійні вбивці, секс, В'єтнам і багато інших) додавали йому ще більшої злості. Обкладинка платівки, на якій Бові лежить у жіночому платті, викликала окремий епатаж: андрогінні образи, які шокували консервативну публіку, будуть дуже важливою частиною його наступних робіт.

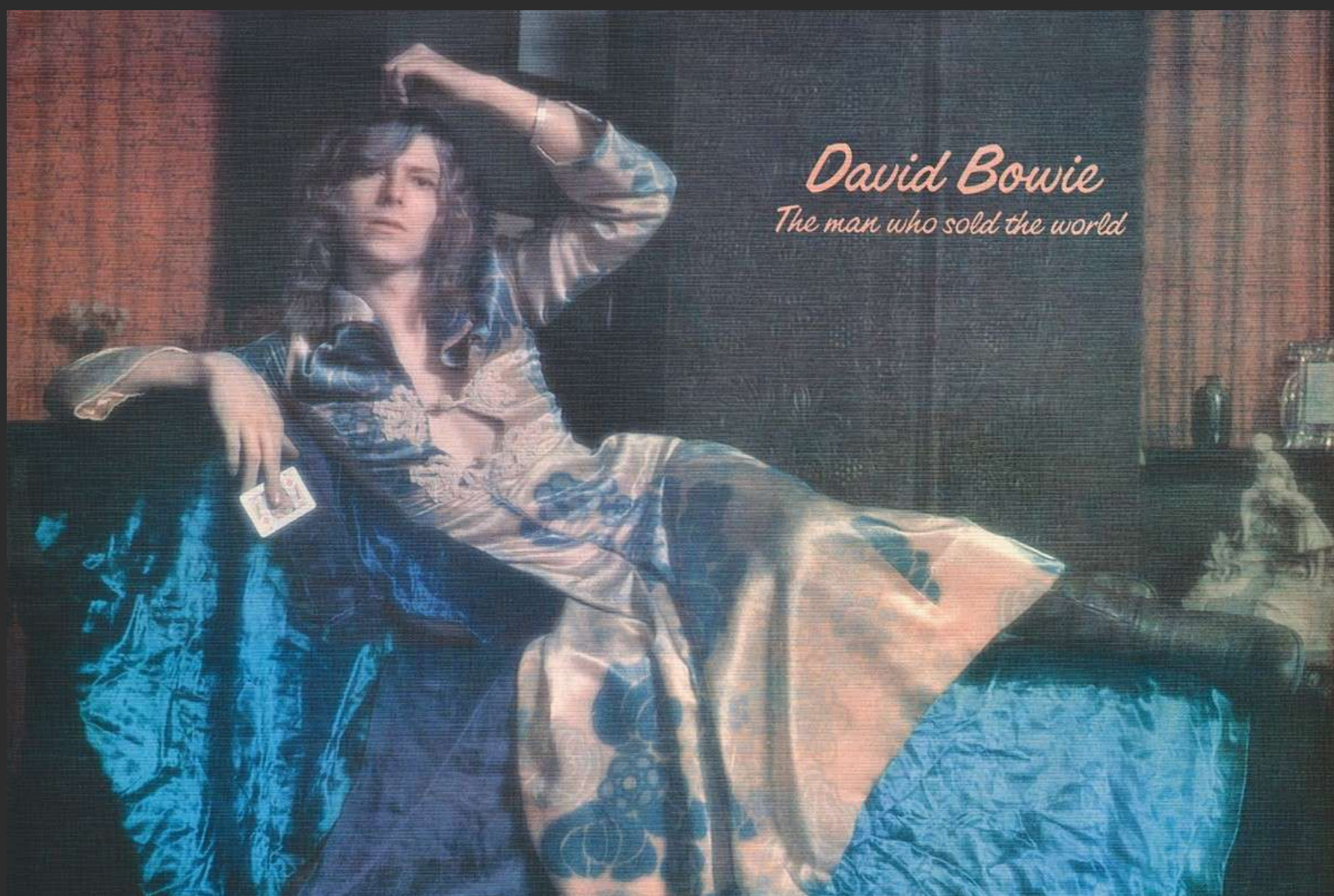
Із новим матеріалом Бові відправляється в концертний тур у США, і ця поїздка повністю змінює його сприйняття власної творчості:

«Країна все ще була неначе з іншої планети, а міська музика — значно більш урбаністичною, ніж це було в Британії... Я не міг повірити, що країна може бути настільки вільною, п'янкою та небезпечною... Мені потрібно було позбутися всієї своєї британської чутливості».

Ці враження були покладені в наступну роботу під назвою *Hunky Dory* (1971), яка стала значно більш мелодійною порівняно з попередньою платівкою. Альбом записувався новим складом сесійних музикантів, оскільки Девід посварився з Томом Вісконті та іншими учасниками попередніх записів. Це був перший достатньо високо оцінений критиками реліз, але труднощі під час запису не дозволили зосередитися на його промо, через що він був проданий доволі невеликим тиражем. Проте по-справжньому *Hunky Dory* буде визнаний трохи пізніше.

Головним є те, що з цього періоду Бові повноцінно вступає в еру глем-року — жанру, важливим компонентом якого є не тільки сама музика, а і сценічний образ виконавця. У нашій уяві дуже яскраво існує ця стереотипна рок-зірка 70-их років у відвертому костюмі з елементами жіночого одягу, яскравим макіяжем і пишною шевелюрою на голові: це все приніс на сцену саме Девід Бові. Завдяки своєму акторському таланту він зробив музиканта та його імідж нерозривною частиною його творчості, і найяскравішого ефекту це досягло на наступній платівці, яка нарешті стала проривною та зробила Девіда зіркою світового масштабу.

Попри всю ексцентричність та епатажність на сцені, Бові пізніше зізнавався, що частково це був спосіб приховати страх перед публікою: «Річ у тім, що на початку мені бракувало сміливості співати свої пісні на сцені, а більше ніхто не міг цього робити... Я вирішив робити це під маскою, бо здавалося, що таким чином мені не доведеться проходити крізь це приниження — виходити на сцену та бути собою». Враження від американського стилю життя та пошуки себе приводять його до свого першого й одного з найбільш упізнаваних альтер-его — Ziggy Стардаста.

David Bowie
The man who sold the world

Альбом *The Rise and Fall of Ziggy Stardust and the Spiders From Mars* (1972) визнається шедевром фактично одразу. Концептуальна рок-опера про безстатевого андрогінного прибульця, який прилітає на розтерзану природними катаклізмами Землю, аби принести радість людству та його останнім дням, несе в собі і злободенність, і сатиру, і інфантильну простоту й легкість, і надію на краще. Сприйняття цієї роботи справді залежить від того, під яким кутом на неї дивитися, і ця багатозначність у поєднанні з композиторським талантом Девіда Бові зробили альбом класикою світового року: більшість фанатів під час голосування, організованого онлайн-медіа *Digital Spy* у 2012 році, назвали цю платівку найкращою в дискографії музиканта.

Історію Зіггі Стардаста Бові продовжує на наступному релізі під назвою *Aladdin Sane* (1973). Тепер прибулець відправляється в Америку й переживає всі ті ж емоції, які пережив його творець, а сам альбом також стає однією з найважливіших робіт музиканта. Це був момент, коли грань між персонажем та його автором, як пізніше згадував Девід, почала стиратися, а сумніви у власній психіці поступово ставали параноїдальними.

Висміюючи образом Зіггі стереотипну рок-зірку тих часів, Девід Бові багато в чому стає жертвою всього того, про що сам писав. Сумніви в собі, притаманні кожній талановитій людині, одержимість власною творчістю, світова слава та страх пережити долю брата сукупно стають дуже важким ментальним випробуванням для молодого людини. Наступні роки стануть найжахливішими в житті музиканта.

1974 – 1979

Темрява, страх, Берлін

Девід Бові — рок-зірка. Те, про що він мріяв, коли грав у шкільному гурті зі своїми товаришами. 1974 року він переїжджає в Штати та продовжує свою кар'єру тут: окрім музики, отримує і свій акторський дебют у науково-фантастичному фільмі Ніколаса Роуга «Людина, яка впала на землю». Нові музичні релізи продаються величезними тиражами, роблячи Девіда найбільш продаваним музикантом у ті роки, проте ретроспективно вони посідають значно нижчі місця, ніж попередні роботи. На перший план у житті виходить дуже важка боротьба із собою.

До турів, сексуальних зв'язків із усіма жінками в його оточенні та культурних і не дуже посиденьок із найпопулярнішими музикантами й акторами тогочасної

Америку додається кокаїн. Ексцентричність Девіда в суміші із захопленням окультними практиками й важкою наркотичною залежністю починає знищувати його фізично та ментально. Його друзі та знайомі відзначають, що він продовжував бути добрим та відкритим до них, проте його думки та вчинки відлякували їх і не піддавалися розумінню. Важливою та болісною була трагедія брата Террі: у цей період він перестає вживати медикаменти, і його стан стає дедалі гіршим. Девід упевнений, що так само починає втрачати глузд.

Творчість також набуває змін. Альбом *Station to Station* 1976 року ознаменовує перехід від мажорного глем-року до більш абстрактних і холодних мотивів. Девід надихається фанком, соулом, ритмічною електронною музикою та популярним у тогочасній Німеччині краут-роком. Тексти пісень заглиблюються в роздуми про релігію та філософію, а свої спогади про цей період Девід описує дуже лаконічно:

«Я знаю, що запис відбувався в Лос-Анджелесі, тому що прочитав про це в новинах».

У період роботи зі *Station to Station* народжується нове й одне з найбільш упізнаваних альтер-его Бові — Виснажений Білий Герцог. Від попередніх епатажних образів у ньому не збереглося нічого: акуратно зачесане назад волосся, біла сорочка, чорний жилет, бліда шкіра та порожній погляд. Вигляд Девід мав і справді виснажений та хворобливий: від «дієти» з червоного перцю, молока та кокаїну він дуже сильно схуд, а на виступах та інтерв'ю був абсолютно дереалізованим і ніс повну маячню. На цей період припадають майже всі скандальні заяви Девіда, який під впливом історії Третього Рейху стверджував, що Британії потрібен фашистський лідер на кшталт Адольфа Гітлера, який узагалі «був першою рок-зіркою». Пізніше він відмовився від цих слів, стверджуючи, що не усвідомлював ні себе, ні своїх слів і думок:

«Я дивуюся, що зміг вийти з того стану, чесно. Коли я дивлюся на це тепер, то не вірю, що пережив його. Я був настільки близьким до того, щоби знищити себе фізично, повністю».

Стосунки з Анджелою щороку ставали гіршими: вона не була святою і так само розважала себе різними речовинами, проте в Девіда це була абсолютна безпритомна залежність, жертвою якої стала і вона. Дійшло до того, що одного разу він під дією кокаїну ледь не задушив її, коли та посварилася з його асистенткою та коханкою Корінн Шваб, яка й допомогла їй врятуватися від свого оскаженілого чоловіка. Девід із кожним днем продовжував втрачати контроль над собою.

Після релізу Station to Station музикант тікає з Лос-Анджелеса: згодом саме це місто він назве головним винуватцем усього, що з ним трапалося. На хвилі популярності німецької музичної сцени (насамперед гуртів Neu! та Kraftwerk) він переїжджає в Західний Берлін, у якому живе разом зі своїм другом і такою ж рок-зіркою Iggi Попом та фактично в ізоляції: вони обрали найтихіший район міста під назвою Шенеберг, а Девід протягом усього цього періоду ходив лише в одну кав'ярню і більше нікуди.

Боротьба із залежністю супроводжувалася пошуками нового звучання в музиці Бові. Величезний вплив на його творчість робить піонер нью-вейву та ембієнту Брайан Іно, чий внесок відчутно в усіх роботах, із якими він працював. У період із 1977 до 1979 року, за участі Брайана та під продюсерським управлінням старого знайомого Тоні Вісконті, виходять три релізи, які в майбутньому будуть об'єднані назвою «Берлінська трилогія».

Альбом Low (1977) відкриває перед нами вкотре нового Девіда Бові — відтепер авангардного художника-абстракціоніста. Експериментальний, меланхолійний ідесь відчужений настрій платівки ніяк не нагадує образ самозакоханої рок-зірки, і саме з цього моменту творчість музиканта виходить на новий рівень глибини:

«Музика не відіграє великої ролі в моєму житті... Я беру шматки звідусіль, змішую їх і спостерігаю за результатом. Музика — засіб відображення моїх ідей, для мене це як фарба. Я не слухаю музику, у мене немає великої колекції платівок. Я отримую задоволення не від цього».

Настає період, коли творчість Девіда набуває власного життя та стає незалежною від свого автора. Напевно, це те, що й допомогло йому віднайти спокій у співіснуванні з власним талантом, який майже його знищив. Свої напрацювання Бові продовжує в альбомах Heroes (1977) та Lodger (1979), і попри те, що остання платівка трилогії певною мірою відходить від загального задуму та повертається до більш динамічного й темпового звучання (насамперед на хвилі зростання популярності нью-вейву та пост-панку), уся наступна дискографія Бові — це нескінченні творчі пошуки визнаного світом митця, якому ще є що сказати.

Наприкінці 1979 року Девід і Анджела поїхали у Швейцарію. В одному з кафе Лозанни, після підписання всіх необхідних паперів, вони в оточенні адвокатів випили кави, поцілувались і попрощалися. Більше вони одне одного не бачили. Опіку над сином Данканом Анджела віддала Девіду — не хотіла використовувати сина як інструмент тортур.

«Наш шлюб був партнерством заради того, щоби Девід став світовою зіркою. Водночас між нами було кохання, що було дуже мило, і в нас є син, що було ще краще. Я закохалась у нього, проте розлюбила його та стала більш зосередженою на бізнесі приблизно після 1975 року. Я дуже важко працювала над його кар'єрою, а про свої обіцянки щодо моєї кар'єри він забув. Боротися з ним було безкорисно: ти відчуваєшся так, наче знущаєшся з дитини.

Якби в мене була можливість поговорити з ним востаннє, мені би нічого було йому сказати. Але я ні про що не шкодую. Я пам'ятатиму Девіда як людину із самовідданим талантом. Ми були разом для того, щоби його музикою змінити світ. І ми це зробили»

1980 – 2004

Джентльмен на MTV

Із Берліна до Нью-Йорка Бові повертається живою легендою. Альбом *Scary Monsters (and Super Creeps)* 1980 року знову вдихає нову енергію в музику Девіда, яка при цьому не була схожою на його роботи періоду Зіггі Стардаста. Кожен новий реліз стає подією просто за фактом: усі його альбоми опиняються на вершинах чартів, а на MTV, який розпочав своє мовлення в 1981 році, він стає однією з найперших зірок. Проте ретроспективно ці роботи посідають значно нижчі позиції, ніж його релізи 70-их років — свої найважливіші твори він уже написав. Окрім одного.

Більш активною стає і його акторська кар'єра, яка загалом налічує близько 30 картин, із яких були роботи Скорсезе, Нолана та інших видатних режисерів. У Девіда ніколи не було головних ролей, і більшою мірою він брав участь у зйомках як камео, проте одна тільки його присутність робила рекламу всьому фільму, до яких він часто писав і саундтреки.

Особистісно 80-ті роки стають для Девіда періодом дорослішання. Він — батько-одинак сина, який до десяти років фактично не отримував того батьківського виховання й турботи, які повинні бути в кожної дитини. Розуміючи, що він є прикладом хіба що того, як не слід робити, Девід найбільше стурбований, аби Данкан навіть не наближався до обраного батьком шляху:

«Я ніколи не давав Джо (деякий час Данкан просив себе називати так) ніяких повчань про секс, наркотики і те, що він повинен робити зі своїм життям. Я не думав, що моя роль у цьому. Було зрозуміло, що він набагато більш зрілий і ще більш дисциплінований, ніж я був у його віці. Він інакше долає труднощі в стосунках із кимось. У нього роками була єдина дівчина — те, чого я не міг досягти в цьому віці. Я був безвідповідальним і непостійним. І він ніколи, наскільки я знаю, не торкався до наркотиків. Він не п'є і не курить».

Творчість Бові в цей період більшою мірою схиляється в поп-музику й інші танцювальні жанри. Попри те, що, наприклад, альбом *Never Let Me Down* (1987) знову побив рекорди за кількістю продажів, критики й фанати оцінили його доволі низько, а Девід згодом назвав цю роботу «жахливою». Найяскравішими в цьому періоді є живі виступи Бові, які технічно вийшли на новий рівень і стали справжніми шоу.

У 1989 році він уперше у своїй сольній кар'єрі бере паузу та створює гурт під назвою *Tin Machine*. Колектив, об'єднаний ідеєю рівноцінного залучення кожного учасника в музику проєкту, встиг записати два альбоми, проте все

одно існував у статусі «гурту, в якому грає Бові», а оцінки платівок були доволі середніми.

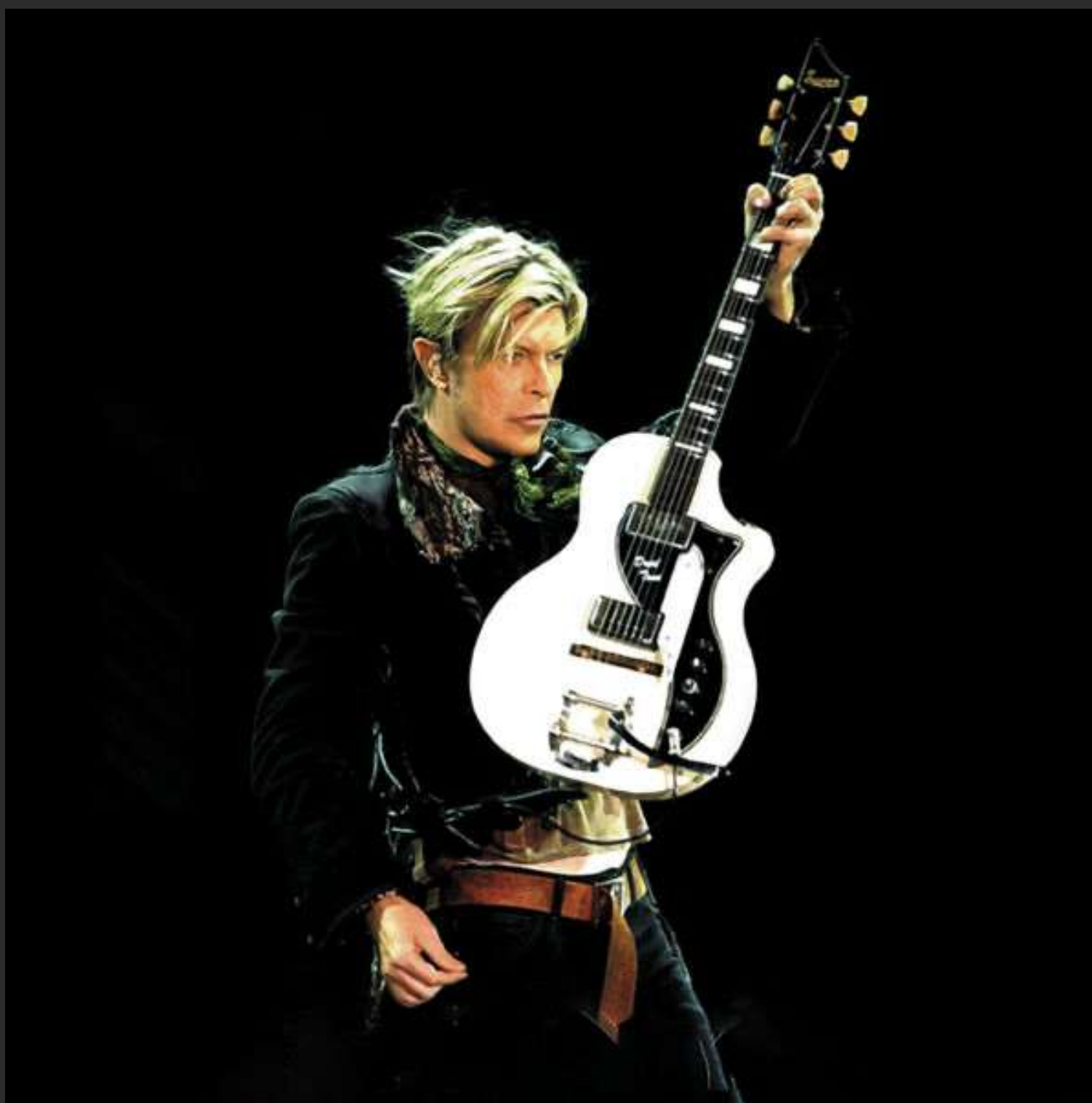
1990 року Девід, як розповідає письменник і його друг Ханіф Курейші, «здається, вперше закохався». Знайомство із супермоделлю сомалійського походження Іман Абдулмаджид було подією, коли обидва знайшли в людині і найсильніше кохання, і найміцнішу дружбу:

«Я знайшла спільну душу. Звісно, що я не хотіла стосунків із такою людиною, як він. Але я завжди повторювала: я закохалась у Девіда Джонса, а не в Девіда Бові. Його дії завжди були гучнішими за слова».

Через два роки пара одружується та стає однією з найбільш упізнаваних у шоу-бізнесі. Девід стверджує, що його не турбує публічність і надокучливі папараці, тому що він нарешті отримав те, чого насправді ніколи не мав, — щасливу повноцінну сім'ю. Десь у цей момент і виникає медійний образ Бові як британського джентльмена-сім'янина, який зберігся й до сьогодні. Девіда визнавали найстильнішим чоловіком в історії Британії та навіть пропонували йому лицарський орден, від якого він вирішив відмовитися.

Дискографія 90-их більшою мірою супроводжується експериментами з електронними жанрами, насамперед народженим у цей період індастріал-роком. У співпраці зі старим знайомим Брайаном Іно, а також Трентом Резнором, лідером проекту Nine Inch Nails, виходить концептуальний альбом 1. Outside. Він розповідає про вигаданого героя — мистецтвознавця Натана Адлера — який досліджує ритуальні вбивства як вид нового мистецтва. Наступні роботи Бові продовжують розвивати подібні теми й жанрове розмаїття.

Єдине, що Девід не любив у своїй справі, але продовжував робити, — це гастрольні тури, які подекуди затягувалися на роки. Крім того, що йому не подобалося постійно змінювати місця проживання, не сильно сприяло цьому й слабе здоров'я, зіпсоване старими звичками й постійним курінням. 25-го червня 2004 року, під час виступу в рамках світового турне, присвяченого релізу нового альбому Reality (2003), воно дає надто сильний збій: біль у грудях, реанімація, серцевий напад. Операція проходить успішно, проте з цього моменту починається найдовша пауза в музичній кар'єрі Бові.

2013 – 2016

Між минулим і вічністю

У період зниження своєї творчої активності Девід більшою мірою зосереджений на сім'ї та насамперед дочці Лексі, чий день народження 2000 року називає одним із найкращих днів у своєму житті. При цьому він продовжує брати участь у різних проєктах своїх друзів і виконавців, якими сам горів: від власної радіостанції для дітей і саундтреків до мультфільму «Шрек 2» та мюзиклу «Губки Боба Квадратних Штанів» до спільних виступів і записів із гуртом Arcade Fire, чиї роботи Девід називав одними зі своїх улюблених. І він сам, і найближче оточення завжди стверджували, що гроші ніколи його не цікавили, і найбільше він цінував можливість робити те, що викликало в нього щире захоплення.

2006 року Бові нагороджують Греммі «За життєві досягнення». Набирають обертів чутки про те, що Девід завершив свою музичну кар'єру, які супроводжувалися розмовами про погіршення його стану здоров'я. Від того ще більшою неочікуваністю стає анонс, опублікований на 66-ий день народження музиканта, що чекати на новий реліз залишилося недовго:

*Here I am,
Not quite dying.*

Альбом The Next Day (2013) вдається одночасно напрочуд злим і персональним. Паралельно з темою жорстокості й кривавості колоніальних держав і безглузвих диктатур розкриваються і особисті роздуми Бові — насамперед стосовно свого минулого та власного місця у своїй же біографії, сповненій безлічі образів, міфів і альтер-его. Кліп на сингл The Stars (Are Out Tonight) у форматі короткометражного фільму демонструє взаємодію між усіма особистостями, які існували в одному тілі та одній свідомості: Девід Бові, Зігґі Стардаст, Герцог, Девід Роберт Джонс і дуже багато інших.

А через три роки виходить альбом Blackstar — робота, яка одноголосно визнається однією з найсильніших у дискографії музиканта.

«Він не помер, він просто став музикою».

THIS WAY OR NO WAY
YOU KNOW, I'LL BE FREE
JUST LIKE THAT BLUEBIRD
NOW, AIN'T THAT JUST LIKE ME?

Девід Бові став першою світовою рок-зіркою в тому розумінні, яке ми закладаємо в ці слова сьогодні. Якщо подивитися на кожну сучасну епатажну знаменитість, то в ній проявлятимуться всі ті стандарти, які заклав свого часу Девід.

Але це була би дуже коротка й неповна відповідь, яка не дає розуміння того, яку революцію він здійснив у світовій музиці та шоу-бізнесі. Для таких речей мало просто здаватися кимось і справляти враження когось: в усі часи та в усіх проявах людина найбільше цінує вміння бути собою. І Девід був собою.

Щоби бути таким, йому не доводилося грати ніяких ролей. Напевно, це головна причина, чому він міг причарувати будь-кого. Ти йому віриш.

Найкрасивіший парадокс у тому, що всі незліченні образи Девіда Бові — це і є справжній Девід. Він був одержимий творчістю та всіма можливими способами транслювати її, і тому кожен новий персонаж був органічним продовженням його особистості в момент, коли він створювався й рано чи пізно помирав. Насправді-то достатньо самотня й сором'язлива людина несла в собі талант такого сюрреалістичного масштабу, який не міг існувати в межах однієї людини, але Бові зробив це.

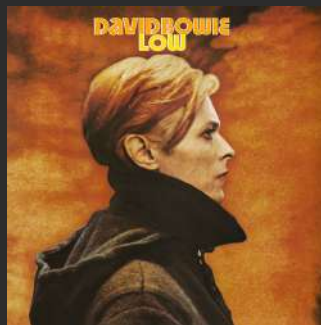
Зірки народжуються серед нас щодня. Більшість із них навіть не запалюється, інші — згасають у лічені миті. Девід Бові опанував свою зірковість і зміг подолати себе в момент, коли закінчитися все могло дуже швидко і дуже страшно. Без яскравого й космічного Зіггі Стардаста не було би важкого й моторошного похмілля в образі Герцога, а без нього — того Бові, який завоював світ. Без складних, але надзвичайно важливих стосунків із Анджелою не було би щасливого шлюбу з Іман і любові до своїх дітей, які багато чому змогли його навчити.

Одержимість творчістю й потребою висловлюватися всіма доступними способами будь-яку іншу людину могла би дуже швидко знищити. Але Девід Роберт Джонс опанував її та подарував нам один із найсильніших творчих спадків. І навіть його погляд у смерть став джерелом натхнення для містично красивого твору.

НАЙКРАЩІ АЛЬБОМИ ДЕВІДА БОВІ ЗА ВЕРСІЄЮ АВТОРА

BLACKSTAR
2016

LOW
1977

ZIGGY STARDUST
1972

THE NEXT DAY
2013

SCARY MONSTERS
(AND SUPER CREEPS)
1980